

University of Groningen

Stedelijke macht tussen overvloed en stagnatie.

Bosch, Rudolf

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2018

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Bosch, R. (2018). *Stedelijke macht tussen overvloed en stagnatie. Stadsfinanciën, staatsvorming en economie in het hertogdom Gelre, ca. 1350-1550.* [, Rijksuniversiteit Groningen]. Rijksuniversiteit Groningen.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

STELLINGEN

behorende bij het proefschrift van

R.A.A. Bosch

*Stedelijke macht tussen overvloed en stagnatie.
Stadsfinanciën, staatsvorming en economie in het hertogdom Gelre, ca. 1350-1550.*

1. De bestudering van laatmiddeleeuwse staatsvormingsprocessen in de Nederlanden aan de hand van het model van Charles Tilly is te eenzijdig, aangezien het teveel op de 'succesregio's' van de Bourgondische Nederlanden is gericht, en daarmee het positieve causale verband tussen economische groei en politieke integratie te sterk accentueert.
2. De complexiteit van het verstedelijkingsproces in de Nederlanden is niet te bevatten wanneer deze alleen wordt benaderd vanuit een puur juridische opvatting van de laatmiddeleeuwse stad, waarin de landsheerlijke stedenpolitiek op basis van (vermeende) landsheerlijke initiatieven middels stadsrechtverleningen voorop staat.

Tegen R. RUTTE, *Stedenpolitiek en stadsplanning in de Lage Landen (12de-13^e eeuw)* (Zutphen 2002).

3. Een interdisciplinaire antropologische, sociologische en historische bestudering van de overeenkomsten en verschillen in de ontwikkeling van sociaal-politieke en economische structuren in de Randstad en de provincies in Noord- en Oost Nederland kan meer licht werpen op de hedendaagse problematiek van krimpregio's en de effecten van nationale grenzen op het groeipotentieel van grensregio's.

Naar aanleiding van A.D. BRAND, *De wortels van de Randstad. Overheidsinvloed en stedelijke hiërarchie in het westen van Nederland tussen de 13de en 20ste eeuw* (Delft 2012).

4. Financiële crises kunnen leiden tot innovaties en kunnen de ontwikkeling van de overheidsfinanciën in een stroomversnelling brengen, maar alleen als de belangen van de politieke elites op zowel lokaal als centraal niveau hierdoor wederzijds versterkt worden. Hierin spelen de machtsverhoudingen tussen het centrale gezag en de lokale sociaal-politieke elites de doorslaggevende rol.

Vgl. R. BONNEY, R. en W.M. ORMROD, 'Introduction. Crises, revolutions and self-sustained growth: towards a conceptual model of change in fiscal history' in: M. ORMROD, M. BONNEY en R. BONNEY ed., *Crises, revolutions and self-sustained growth. Essays in European fiscal history, 1130-1830* (Stanford 1999) 1-21.

5. De structuur van het stedelijke inkomstenpakket van de Gelderse steden is geen afspiegeling van de economische structuur van deze steden, maar daarmee is niet gezegd dat de stadsrekeningen daarmee aan zeggingskracht inboeten voor wat betreft de economische ontwikkeling van de steden op langere termijn.
6. De invloed van politiek-militaire instabiliteit op de economische conjunctuur in de late middeleeuwen is door sommige historici als incidenteel en marginaal gekwalificeerd. In het geval van het hertogdom Gelre kan volgehouden worden dat de langdurige staat van oorlog en de ontwrichtende werking die deze chaos na 1473 met zich meebracht, de toch al geringe financiële en economische veerkracht van de stedelijke economieën heeft gebroken.

Zie bijvoorbeeld B. VAN BAVEL, *Manors and markets. Economy and society in the Low Countries, 500-1600* (Oxford 2010) 385.

7. De economische geschiedschrijving voor de laatmiddeleeuwse Oost-Nederlandse territoria en de aangrenzende Duitse regio's verdient een grondige herziening.
8. Om de toegankelijkheid van de in rekeningen besloten liggende data te vergroten moeten archiefinstellingen nieuwe inzichten uit de *Digital Humanities* bij hun ontsluitingsstrategieën als uitgangspunt nemen.
9. De lokaal nog steeds heersende etymologische verklaring dat de plaatsnaam van de Drentse randveenontginning Koekange zou zijn afgeleid van het Groningse woord 'koegang' (koeweide) moet definitief als etymologie van de koude (veen)grond worden beschouwd. De meest plausibele verklaring is dat deze naam is voortgekomen uit de vele fantasieplaatsnamen die in de late dertiende eeuw aan talloze ontginningsdorpen werden geschonken, waarbij Koekange (evenals het Utrechtse Kockengen) moet zijn afgeleid van het Franse 'Cocagne', verwijzend naar het populaire, imaginaire toevluchtsoord Luilekkerland.

Vgl. H. PLEIJ, *Dromen van Cocagne. Middeleeuwse fantasieën over het volmaakte leven* (Amsterdam 1997).

10. Alle geschiedenisstudenten dienen in hun eerste jaar gewezen te worden op de onontbeerlijkheid van een basisstelregel van de bronkritiek, die door een Groningse hoogleraar middeleeuwse geschiedenis aan het begin van de 21^e eeuw zo treffend werd verbeeld aan de hand van het woord 'fungi' boven de toga-kast in de aula van het Academiegebouw van de Rijksuniversiteit Groningen, namelijk dat de historicus altijd alles moet wantrouwen.